

# SEP Skola – Elev – Plan

Denna kartläggning gäller vid frågeställning kring bristande måluppfyllelse, anpassad studiegång, ansökan till särskild undervisningsgrupp eller vid problematisk skolfrånvaro. Den skrivs med elevfokus och utifrån att skolan har ansvar för att förbättra skolsituationen för eleven, i samråd med såväl elev som dennes vårdnadshavare.

Jag har tidigare lagt ut denna kartläggning på [www.pedagogisktperspektiv.se](http://www.pedagogisktperspektiv.se) samt på ett flertal grupper på Facebook. I samband med detta blev Borås stad inspirerad av materialet och gjorde sin version med utgångspunkt från min SEP. Nu har jag i min tur inspirerats av dem och lägger här upp en reviderad version av min SEP. Delarna kan användas var för sig eller tillsammans.

Den psykosociala situationen utanför skolan kartläggs inte i någon närmare utsträckning i detta material, utan behöver kartläggas på annat sätt. Fokus ligger på att förstå bakomliggande svårigheter och samtidigt bygga på de styrkor och intressen som eleven uppvisar för att kunna förändra skolsituationen. Inför kartläggningen finns följande grundantaganden:

**Eleven** har en svår skolsituation och är förmodligen i behov av återhämtning, kravanpassning, relationsbyggande insatser, strategier/redskap för stressreducering, ökad känsla av kontroll mm, samt behov av någon som kan vara språkrör till nätverket runt eleven.

**Elevens och hans/hennes vårdnadshavares egna åsikter/synpunkter kring skolsituationen** är nödvändiga att ta med i sammanställningen.

**Pedagogerna** har behov av att få en samsyn kring elevens kunskapsnivå i de olika ämnena och en kartläggning som visar styrkor och svårigheter kring elevens kommunikativa förmåga, sociala färdigheter och social situation, exekutiva färdigheter, stressfaktorer och stresskänslighet, perception, intressen samt basala grundfunktioner.

**Kunskapsförmedling och kunskapsutveckling** till de pedagoger som arbetar med eleven i dagsläget eller kommer att ta emot eleven behöver ske utifrån en gemensamt överenskommen plan. Kunskapsförmedling till andra elever kan också vara aktuellt.

**Nätverket** runt eleven behöver få en samsyn kring vad som behöver göras för att stötta eleven och varandra. En Samordnad Individuell Plan (SIP) behöver ofta skrivas efter det att alla berörda parter har diskuterat och kommit överens kring insatser. Detta dokument är skolans plan för eleven, och den kan bifogas/komplettera den SIP som görs.

## Handledning/Instruktioner

Kartläggningen består av tre delar: en elevdel, en del för vårdnadshavare och en del för skolpersonalen. Därefter följer en sammanställning av den plan som kartläggningen mynnar ut i.

När det gäller **elevdelen** är det viktigt att eleven själv är delaktig i att förmedla sina upplevelser och önskemål. En del elever kan tycka att det är svårt att fylla i en kartläggning på egen hand och då är det bra att någon vuxen som eleven känner förtroende för kan sitta med och erbjuda sig att vara "sekreterare" om det behövs. Detta ger också möjlighet till att ställa följdfrågor vid oklarheter eller att kunna förtydliga vad frågorna innebär. Det är viktigt att uppmuntra alla svar! Det finns inga rätt eller fel i denna kartläggning utan alla åsikter och känslor är tillåtna och önskvärda!

Om vissa frågor/delar känns svåra eller inte aktuella för eleven så hoppar man bara över dessa och fyller i det som är relevant.

Efter det att planen har fyllts i bör eleven ha möjlighet att ta del av de insatser man beslutat att skolan ska genomföra för att förstå och känna sig delaktig. Eleven kan kanske vara till hjälp med prioritering av insatser, dvs. vad som är viktigast att göra först.

När det gäller **vårdnadshavarens del** är det också viktigt att de får beskriva sin bild av situationen. Om man upplever det svårt att besvara frågor skriftligt bör skolan erbjuda föräldrarna ett samtal där skolpersonalen antecknar det som sägs. Det är viktigt även här att uppmuntra alla åsikter och tankar utan att lägga in egna värderingar. Alla har rätt till sin egen upplevelse av situationen! Vårdnadshavarens del är den som ändrats mest och gjorts mer anpassad till att använda även i skolsituationer som inte är så svåra.

Efter att planen fyllts i är det viktigt att även vårdnadshavare får ta del av de insatser som planeras så att de upplever delaktighet kring insatser som rör barnet.

**Skolans kartläggningsdel** är utplagd utifrån tanken att det är viktigt att både förstå vad som kan vara svårt/hindrande för eleven, men även vad som är styrkor/intressen att bygga vidare på. Därför finns inom varje fråga möjlighet att beskriva både och; vad är svårt och vad funkar?

När det gäller kartläggningen av kunskapsmål i respektive ämne gäller samma princip; även om eleven inte når målen (minst E) utifrån kunskapskraven, kan det finnas delar som eleven har god förmåga att klara eller stort intresse av, och detta är viktigt att få fram i kartläggningen.

Det är förstås viktigt att alla berörda lärare deltar i att tänka kring de frågor/ämnen som finns i kartläggningen så att den blir så fullständig som möjligt. Antingen ser man till att få tid att genomföra den tillsammans eller så gör var och en sin kartläggning och någon ansvarar för att sammanställa den. Gör man på det senare sättet är det dock viktigt att alla får se och

diskutera den sammanställning som gjorts, så att en samsyn kan komma till stånd i arbetslaget!

Elevhälsoteamet är naturligtvis också viktigt att involvera i en kartläggning som denna. SEP är inte en fullständig kartläggning över allt som kan tänkas tas med i beräkning vid en svår skolsituation, men den kan förhoppningsvis vara en bra grundläggande kartläggning för att ringa in vad man kan behöva kartlägga ytterligare.

**Fråga 1:** Den första frågan handlar om elevens förmåga att **kommunicera och förstå språk**. Många elever kan ha svårt att exempelvis, be om hjälp eller förklara vad som är svårt för andra. Vissa kanske bara pratar med någon som de känner väldigt väl eller har stort förtroende för. Andra kan ha stora svårigheter med just den verbala uttrycksförmågan och kan ha lättare för att förmedla sig via skrift på olika sätt. Missuppfattar eleven saker som sägs/skrivs eller uttrycks? Har eleven förmåga att läsa mellan raderna, tolka bilder och kunna anpassa sitt sätt att kommunicera till olika personer och situationer?

**Fråga 2:** Den andra frågan handlar om elevens **sociala förmågor och situation**. Att ha kamrater och känna sig delaktig i ett socialt sammanhang är viktigt för alla elever. En del elever har få kamrater i eller utanför skolan, andra har många. Kamratrelationerna kan ibland agera "draghjäl" för skolarbetet, andra gånger dra eleven från skolan och skolans arbete. Vilken status har eleven i klassen/gruppen? Vilka elever fungerar eleven bäst tillsammans med? Vilka färdigheter har eleven då det gäller att samtala, kompromissa, samarbeta och vara förstående för andra elevers tankar och känslor.

**Fråga 3:** Den tredje frågan behandlar ett stort område – de **exekutiva förmågorna**. Till dessa kan räknas förmågan att:

**Uppleva och hantera tid** – har eleven en känsla för tid, begrepp för tid, förmåga att planera sin aktivitet utifrån en tidsplan och kan eleven klockan?

**Planera, organisera och analysera** – har eleven förmåga att hitta och hålla ordning på saker? Klarar eleven av att påbörja-genomföra-avsluta aktiviteter/uppgifter? Har eleven koll på schema/uppgifter/läxor? Hur lång uthållighet har eleven i förhållande till olika uppgifter/aktiviteter? Hur klarar eleven att se samband och generalisera?

**Flexibilitet** – hur reagerar eleven på förändringar, oförutsägbarhet och oklar information? Är eleven hjälpt av rutiner och regler och hur reagerar eleven då dessa bryts? Kan eleven se nyanser och hitta olika lösningar på problem?

**Fråga 4:** Den fjärde frågan tar upp **basala grundfunktioner** som sömn, mat och hygien. Dessa faktorer spelar en stor roll i det allmänna måendet hos eleven och är ofta en anledning till ökad stress, inte minst i omgivningen. Får eleven tillräckligt med sömn? Äter eleven tillräckligt för att orka med skolarbetet? Har eleven svårighet med ätandet/hygienen av olika anledningar?

**Fråga 5:** Den femte frågan handlar om hur eleven uppfattar och hanterar **sinnesintryck** från omgivningen. Finns det en överkänslighet kring vissa upplevda sinnesintryck (syn, hörsel, smak, lukt, känsel, rörelse)? Har eleven fascination/intresse av andra sinnesintryck?

**Fråga 6:** Den sjätte frågan handlar om **stress**. Vilka faktorer/situationer upplever vi att eleven blir stressad av? Hur starkt reagerar eleven? Har eleven egna strategier för att hantera/minska stressen?

**Fråga 7:** Den sjunde frågan handlar om elevens **motoriska färdigheter**. Finns det grov-/finmotoriska svårigheter som påverkar skolarbetet, kamratrelationerna eller vardagsfärdigheterna? Har eleven egna strategier för att kompensera för/kringgå svårigheterna?

**Fråga 8:** Den åttonde frågan handlar om vilka **hjälpmedel och strategier** som provats och vilket utfall de har haft.

När det gäller **kartläggningen av ämneskunskaper** handlar det om att fylla i om eleven når mål (minst E) eller ej. Ibland upplevs elevens kunskaper som mycket ojämna. Eleven klarar kanske vissa delar inom ämnet på en hög nivå men har stora svårigheter med andra. Detta kan vara bra att få fram i kartläggningen.

Vad upplever man som största svårigheter inom ämnet? Det kan ju exempelvis handla om att man i svenska klarar av att samtala och muntligt redovisa, men har stora svårigheter med att skriva, eller att man klarar av att besvara konkreta faktafrågor men inte öppna åsiktsfrågor. Det är bra att exempel kommer fram i kartläggningen.

Ännu viktigare är ju att beskriva de moment/delar/aktiviteter där eleven visar intresse och klarar av att delta. Det är ju det som kommer fram här som man kan bygga vidare på i planen.

I sammanfattningen av ämneskunskaperna är det ju beskrivningen av nivån inom de olika ämnena som bör ge ledtrådar kring vilken kravnivå vi bör ha.

Beskrivningen av vilka svårigheter/hinder som verkar finnas bör ge ledtrådar till vilka anpassningar, hjälpmedel och strategier vi bör arbeta med, och beskrivningen av det som fungerar och är intressant, är ju det som bör ge oss ledtrådar till vad vi bör fokusera på och göra mer av.

Förhoppningsvis leder kartläggningen till att skolan tillsammans med elev och vårdnadshavare får en ökad samsyn och en känsla av större delaktighet då alla parter bidragit med kunskap, information och synpunkter kring både hinder och möjligheter.

En skriftlig sammanställning, där det tydligt framgår vem som ansvarar för vad och när olika mål och insatser ska utvärderas och följas upp, blir ett bra underlag för samarbetet.

## Elevers frågeformulär

Namn: \_\_\_\_\_ Datum: \_\_\_\_\_

Låt någon vuxen hjälpa dig att skriva ifall det känns jobbigt.

Dina svar är viktiga för att vi ska förstå vad som är jobbigt i skolan och hur vi ska kunna förändra din skolsituation till det bättre!

Jag har kompisar som jag kan vara med i skolan.

Ja	Nej
Vem/Vilka? _____	Jag har kompisar på fritiden - vilka? _____  Jag skulle vilja bli kompis med: _____

Jag har vuxna/lärare på skolan som jag känner att jag kan prata med och som förstår mig.

Ja	Nej
Vem/Vilka? _____	Jag pratar med vuxna på fritiden - vilka? _____  Jag skulle vilja prata med: _____

### Jag tycker det är svårt att koncentrera mig i klassrummet när:

(Markera det som stämmer och ge gärna exempel!)

läraren har genomgångar	andra elever pratar	jag tänker på annat	jag är hungrig
jag oroar mig för saker	det är tråkigt	jag ska skriva	jag har ont i huvudet
det är stökigt	jag måste sitta still	det är saker som stör mig	Jag är stressad
vissa elever är där			

### Jag tycker det går bättre att koncentrera mig om/när:

---

---

### Det som är jobbigt i skolan är att:

lyssna	skriva	jobba själv	jobba i grupp
minnas	komma igång	förstå vad jag ska göra	orka göra färdigt
bli klar i tid	bli avbruten	veta vad jag ska göra först/börja med	välja
ha lektion	ha rast	vissa lärare	vissa elever
läxorna	vänta		

### Jag blir ledsen, arg eller stressad när:

jag inte förstår	det inte blir som jag vill/tänkt	jag blir retad	andra elever stör mig
jag ska göra saker på tid	läraren rättar mig	någon tjarar	jag inte kan
jag ska jobba själv	jag ska jobba med andra	jag är på vissa lektioner	jag har rast
jag är i matsalen	jag ska iväg till skolan	det är kväll	jag inte vet vad som ska hända
andra inte förstår eller lyssnar	det är mycket ljud		

### När jag blir stressad eller arg brukar jag:

---

---

---

### Det som brukar hjälpa när jag är arg eller stressad är att:

---

---

---

### Markera de ämnen/situationer som du tycker är **jobbigast!**

Svenska	Matte	Engelska	Hemkunskap	Bussresorna
Samhällskunskap	Geografi	Fysik	Idrott	Skolmatsalen
Religion	Teknik	Biologi	Musik	Skolgården/rasterna
Historia	Kemi	Slöjd	Bild	Utflykter/studiebesök

**Markera de ämnen/situationer som du tycker är roligast/bäst!**

Svenska	Matte	Engelska	Hemkunskap	Bussresorna
Samhällskunskap	Geografi	Fysik	Idrott	Skolmatsalen
Religion	Teknik	Biologi	Musik	Skolgården/rasterna
Historia	Kemi	Slöjd	Bild	Utflykter/studiebesök

**Helst skulle jag vilja:**

få enklare uppgifter	få fler pauser under lektionerna	ha fler kompisar	få höra mindre tjat
gå kortare dag i skolan	få göra andra saker/uppgifter	slippa vissa ämnen	slippa läxor
få hjälp att komma iväg till skolan	få jobba mer med kompisarna	få mer hjälp på lektioner eller med läxorna	få sitta på annan plats/i annat rum

**Det jag helst av allt skulle vilja göra mer av är att:**

ta hand om djur	vara utomhus	hålla på med musik	idrotta
rita/måla	dansa	hålla på med datorer	meka med bilar
bygga saker	laga mat/baka		

**Andra saker jag tycker jag är bra på och/eller skulle vilja utveckla/lära mig är:**

---

---

---



# Vårdnadshavarens frågeformulär

Datum: \_\_\_\_\_ Elevens namn: \_\_\_\_\_

Vårdnadshavares namn:

\_\_\_\_\_

Medverkande vid ifyllandet har även följande person/personer varit:

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

- 1. Hur upplever du ditt barns situation på skolan vad gäller kontakten med de vuxna?** (Har barnet bra relation till någon/några av de vuxna? Vem/vilka? Finns det några vuxna som behöver förbättra sin relation med barnet? Hur ser det ut med kontakten med vuxna utanför skolan?)

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

- 2. Hur upplever du kontakten med andra barn på skolan/fritids?** (Har ditt barn kompisar på skola/fritids? Har ditt barn kompisar utanför skolan? Med vilka barn fungerar ditt barn bäst med?)

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_



**5. Vad skulle behöva förändras/göras för att ditt barns skolsituation skulle bli bättre?**

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

**6. På vilket sätt kan skolan och du samarbeta och kommunicera för att stötta barnet i sin utveckling och lärande?**

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

**7. Finns det andra situationer som skulle behöva förändras eller förbättras för att ditt barn ska må bättre/få en bättre lärandesituation?**  
(vardagsrutiner – sömn, ätande, förflyttningar till och från skolan, fritidsaktiviteter)

---

---

---

---

---

---

---

---

# Skolans kartläggning

Elevens namn: \_\_\_\_\_ Datum: \_\_\_\_\_

## 1. När det gäller förmågan att kommunicera och förstå uppvisar eleven:

Stora svårigheter      1      2      3      4      5      God förmåga

Hinder När, var, med vem är svårigheterna störst?	Möjligheter När, var, med vem är det enklast/bäst?

## 2. När det gäller att ha kamrater, ingå i ett socialt sammanhang och kunna förstå andras perspektiv, tankar och känslor uppvisar eleven:

Stora svårigheter      1      2      3      4      5      God förmåga

Hinder När, var, med vem är svårigheterna störst?	Möjligheter När, var, med vem fungerar det enklast/bäst?

**3. När det gäller de exekutiva färdigheterna (som att planera, organisera, ha tidsuppfattning, uthållighet, kunna analysera och ha förmåga att lösa problem) uppvisar eleven:**

Stora svårigheter      1      2      3      4      5      God förmåga

Hinder När, var, med vad är svårigheterna störst?	Möjligheter När, var, vad fungerar det enklast/bäst?

**4. När det gäller basala grundfunktioner som att äta, sova, sköta hygien uppvisar eleven:**

Stora svårigheter      1      2      3      4      5      God förmåga

Hinder När, var, med vad är svårigheterna störst?	Möjligheter När, var, med vad fungerar det enklast/bäst?

**5. När det gäller att uppleva och hantera olika sinnesintryck uppvisar eleven:**

Stora svårigheter      1      2      3      4      5      God förmåga

Hinder När, var, med vad är svårigheterna störst? Hur ser vi svårigheterna?	Möjligheter När, var, med vad fungerar det enklast/bäst? Vilka strategier använder sig eleven av idag?

**6. När det gäller stresskänslighet och stresspåverkan uppvisar eleven:**

Hög stresskänslighet/  
Stor påverkan      1      2      3      4      5      Liten påverkan

Hinder När, var, med vad är svårigheterna störst? Vilka signaler på stress ser vi?	Möjligheter När, var, med vad fungerar det enklast/bäst? Vilka "nödutgångar" använder eleven sig av?

## 7. När det gäller motoriska färdigheter uppvisar eleven:

Stora svårigheter      1      2      3      4      5      God förmåga

<b>Hinder</b> När, var, med vad är svårigheterna störst? Hur ser vi svårigheterna?	<b>Möjligheter</b> När, var, med vad fungerar det enklast/bäst? Vilka strategier använder sig eleven av idag?

## 8. Vilka hjälpmedel och strategier har hittills provats och hur har de fungerat?

<b>Hjälpmedel/strategier som provats men ej varit framgångsrika.</b>	<b>Hjälpmedel/strategier som provats och varit framgångsrika.</b>

Sammanfattning av vilka hinder och svårigheter som finns för eleven:

Sammanfattning av vilka styrkor och möjligheter som finns för eleven:



## Ämneskunskaper – Nivå – Svårigheter – Intressen

Ämne	Nivå når ej mål (E) når mål (minst E) ojämn nivå	Största svårighet?	Intressen? Styrkor? Vad inom ämnet fungerar bäst? Titta/läsa Lyssna/prata Göra/tillverka
Svenska			
Matematik			
NO biologi, kemi, fysik			
SO samhälls- kunskap, religion, historia, geografi			
Musik			
Teknik			

Ämne	Nivå  når ej mål (E) når mål (minst E) ojämn nivå	Största svårighet? Hinder?	Intressen? Styrkor? Vad inom ämnet fungerar bäst? Titta/läsa Lyssna/prata Göra/tillverka
Slöjd			
Bild			
Idrott			
Hemkunskap			
Engelska			
Övriga språk			

Sammanfattning ämneskunskaper/nivå

Sammanfattning svårigheter/hinder – utmaningar i undervisningen

Sammanfattning intressen/styrkor – att ta fasta på i lärmiljön

**Följande anpassningar och kompensatoriska insatser behöver göras av skolans personal för att:**

reducera/hantera elevens upplevelse av stress/frustration		Ansvarig
kompensera/sanera miljön utifrån perceptions-svårigheterna		Ansvarig
bygga/stärka relationer mellan eleven och jämnåriga/pedagoger		Ansvarig
bygga undervisningen på elevens intressen och styrkor		Ansvarig

kravanpassa och tydliggöra kunskapsmål/ lektionsinnehåll/tid utifrån elevens exekutiva svårigheter		Ansvarig
särskilt fokusera på undervisningsmål relaterat till de övergripande förmågorna: Kommunikation/språk Mentalisering Perspektivtagning Analys		Ansvarig
säkerställa och tydliggöra kommunikation och information till eleven och vårdnadshavare		Ansvarig
öka förståelse, kunskap och samsyn hos övriga pedagoger/elever		Ansvarig

Huvudansvarig för sammanställning och uppföljning av planen:

\_\_\_\_\_

Uppföljningsdatum: \_\_\_\_\_